

MATINALS SEAS 2020-2021

Excursió dia 13 de juny de 2021

AIGUAFREDA I RIERA DE MARTINET (Montseny)

Aiguafreda de Dalt. Totes les fotos són de Jordi Gironès.

Sant Martí del Congost

Sant Martí del Congost o església d'Aiguafreda de Dalt és una església del municipi d'Aiguafreda (Montseny, Vallès Oriental) inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. La seva consagració, promoguda per l'abadessa Emma, filla del comte Guifré el Pelós, la va dur a terme el bisbe Gotmar de Vic el dia 5 d'agost del 898 amb el nom de Sant Martí de la vall del Congost. A l'acta de consagració s'indica que els servidors de l'església seran sacerdots, monjos i deodicates. L'any 1105 es va tornar a consagrar el temple, reconstruït en l'estil romànic; d'aquesta segona data procedeixen els vestigis més antics de l'església.

Descripció

Situada a la part alta de la muntanya, a 3 km del casc urbà actual. Planta de creu llatina. Nau única coberta amb volta de canó. Absis cobert amb volta de quart d'esfera, amb set absidioles i decorat a l'exterior per una cornisa amb arcs i faixes llombardes. Hi ha alguna finestra d'espitllera. Els braços del transsepte (segle XVI) són coberts amb volta de creueria d'un gòtic molt senzill. A banda i banda de l'absis es practicaren dues obertures per ubicar la sagristia i la capella del Sant Crist. L'antiga porta d'accés, orientada a migjorn, fou tapada i substituïda el segle XVI per una altra porta situada al seu costat. A la façana de ponent es conserva una antiga finestra bessona no visible a l'exterior degut al campanar d'espadanya, el qual fou substituït al segle XVI per l'actual cloquer.

Als peus del massís de pedra tosca on està construïda l'església hi ha una cova formada pel creixement de la tosquera, que conserva restes de sepultures tallades a la roca de cronologia altmedieval. De fet, les excavacions arqueològiques en curs a la rodalia del conjunt monumental estan aportant coneixement sobre l'ús funerari del massís des de la Tardoantiguitat.

Història

La primera acta de consagració de l'església data de l'any 898. En l'edifici es troben diferents etapes constructives posteriors, referents als segles XII-XX. Cal esmentar l'existència d'un comunidor del segle XVI-II situat davant l'església.

Actualment s'hi du a terme un projecte de recuperació que inclou recerca històrica i arqueològica, estudi geotècnic, estudi de patologies, etc., dirigit a la rehabilitació del conjunt monumental com a destinació cultural i turística.

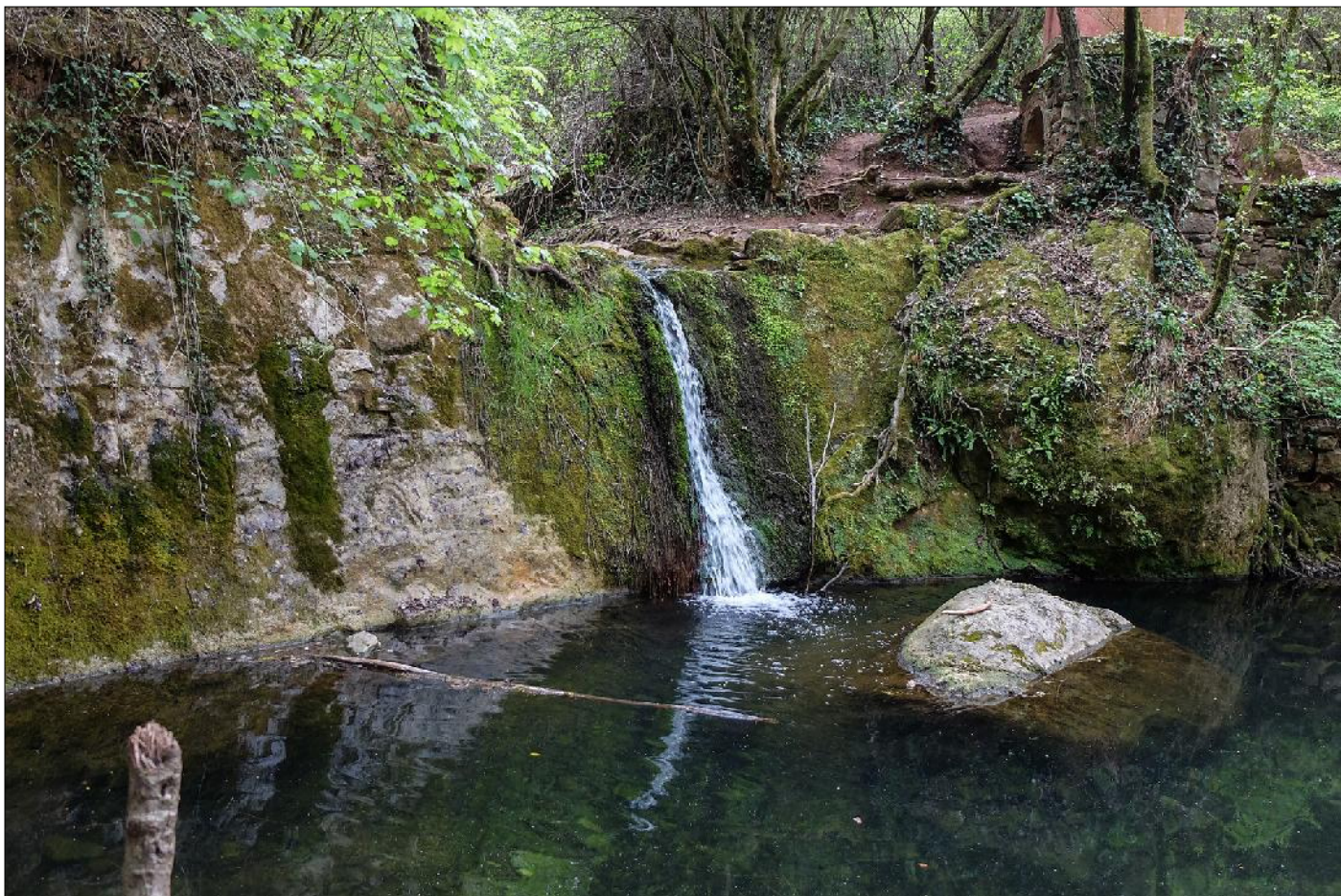
Comunidor d'Aiguafreda de Dalt.

Comunir

Conjurar (el mal temps) amb oracions, amb fórmules exorcitzadores.

comunidor

Petita edificació en forma de porxo obert a tots quatre vents, coberta i situada prop de l'església, on s'aixoplugava el sacerdot que comunia les tempestes i les pedregades.

Un dels salts de la riera de Martinet.

Riera de Martinet

La riera de Martinet és un curs d'aigua, afluent per l'esquerra del Congost. Neix prop del Brull, dins el massís del Montseny. Durant els seus primers quilòmetres és anomenat torrent de l'Estanyol. Després de recórrer tan sols 1 km, les seves aigües ja són emmagatzemades al pantà de les Illes, que serveix per regar l'equipament del golf d'Osona-Muntanyà. Després travessa el golf, on suporta un altre pantà: el pantà de l'Estanyol (que també serveix per regar el golf), i rep per l'esquerra el sot de l'Omera i el sot de les Merles. Passat el Sot de les Merles, la riera entra en una estreta vall, on forma bonics gorgs com el gorg d'en Ziu o el gorg de Roquerols. És durant aquest tram que la riera s'anomena riera de l'Afrau, perquè hi ha un antic molí que té el mateix nom i aprofitava les aigües de la riera. Actualment el molí s'ha reconvertit en una exposició de pintura. Durant aquest tram rep les aigües del sot de la Teuleria, el torrent Negre i el sot Fosc. Passat l'antic molí de la Frau, la riera canvia de nom per última vegada i s'anomena de Martinet, i abans de desembocar al Congost rep les aigües del torrent dels Morts, el seu principal afluent.

Flora i Fauna

Tot i no ésser una riera gaire cabalosa, no s'asseca mai totalment. És per això que hi ha poblacions de barbs, crancs de riu, granotes i gripaus. I durant tota la riba s'hi troben petits boscos de ribera de pollancre, àlber, vern, freixe, saüc i salze.

A partir de la masia de can Serra, hi ha una sèrie de dòlmens, en més bon estat alguns i altres molt precaris, d'entre els quals hi ha el de la Casa Nova de Can Serra de la imatge del damunt, el qual trobarem recorrent l'itinerari.